

רעפ 20523-05-25 - יונתן אוריך נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ברע"פ 20523-05-25

לפני:	כבוד השופט יחיאל כשר
המבקש:	יונתן אוריך
נגד	
המשיבה:	מדינת ישראל
	בקשת רשות לערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז - לוד (השופט ע' מיכלס), מיום 8.5.2025, ב-עמ"י 20417-05-25 י"א אייר התשפ"ה (9 במאי 2025)
תאריך הישיבה:	
בשם העורר:	
בשם המשיבה:	עו"ד איתי שהם; עו"ד שלי זאבי

החלטה

עניינה של החלטה זו בבקשת רשות לערור לפי סעיף 53(א1)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז - לוד (השופט ע' מיכלס), מיום 8.5.2024, ב-עמ"י 20417-05-25. בהחלטה נושא הבקשה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון (הנשיא מ' מזרחי), מיום 8.5.2025, ב-מ"י 18029-05-25, במסגרתה נדחתה בקשת המשיבה למעצרו של המבקש לחמישה ימים.

רקע הדברים

1. ביום 31.3.2025 נעצר המבקש בגין חשד לביצוע העבירות הבאות: מגע עם סוכן חוץ; מסירת ידיעה סודית; לקיחת שוחד, איסור הלבנת הון - מניעת דווח; ומרמה והפרת אמונים. מעצרו של המבקש

הוארך פעמיים, עד ליום 4.4.2025 בשעה 10:00. לאחר דיון בבקשת המשיבה להארכת מעצר המשיב בפעם השלישית, שנערך באותו היום (4.4.2025), הורה בית משפט השלום (הנשיא מ' מזרחי) על שחרור המבקש למעצר בית מלא, בתנאים מגבילים, עד ליום 22.4.2025. המשיבה הגישה ערר על החלטת בית משפט השלום דלעיל לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד, ובתום הדיון בערר החליט בית המשפט המחוזי (השופט מ' קרשן), בהסכמת הצדדים, כי המבקש יוותר במעצר עד ליום 7.4.2025, ולאחר מכן ישוחרר למעצר בית בתנאים שנקבעו בהחלטת בית משפט השלום.

ביום 22.4.2025 דחה בית משפט השלום (הנשיא מ' מזרחי) את בקשת המשיבה להאריך את מעצר הבית של המבקש ב-21 יום. המשיבה הגישה ערר על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד. בתום דיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי, ביום 24.4.2025, בערר המשיבה, הסכימו הצדדים להארכת מעצר הבית של המבקש עד ליום 8.5.2025, בשעה 12:00, ובהתאם ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי (השופט ע' מיכלס), אשר נתנה תוקף להסכמה האמורה.

2. ביום 7.5.2025 זומן המבקש לחקירה. החקירה החלה בשעה 15:00 ורק לאחר חצות החליטו גורמי החקירה על מעצרו של המבקש מאחורי סורג ובריח. בבוקרו של ה-8.5.2025 הגישה המשיבה, לבית משפט השלום, בקשה להאריך את מעצרו של המבקש בחמישה ימים (עד ליום 12.5.2025).

בתום הדיון שהתקיים בבקשת המשיבה, באותו היום (8.5.2023), דחה בית משפט השלום (הנשיא מ' מזרחי) את בקשת המשיבה. בתמצית, בית המשפט הטעים כי קצין החקירות שעצר את המבקש בתום חקירתו פעל שלא כדין, שכן לא התקיימו בנסיבות העניין התנאים המנויים בסעיף 23 לחוק המעצרים. על כן, כך נקבע, ככל שסברה המשיבה כי מעצרו של המבקש דרוש לנוכח התפתחויות בחקירה, היה עליה לפנות בבקשה מתאימה לבית המשפט. בית משפט השלום הוסיף כי מעיונו בחומרי החקירה שהוצגו בפניו, לרבות בחומרים החסויים שהוצגו לו במעמד צד אחד, התרשמותו הינה כי לא חלו בחקירה התפתחויות המחזקות את החשד כנגד המבקש, או שיש בהן כדי להצביע על קיומה של מסוכנות הנשקפת ממנו, או על התגברות חשש לשיבוש מהלכי משפט. בית המשפט הביע את עמדתו לפיה החקירה "מתקדמת בעצלתיים", וקשר בין עמדה זו לבין חקירתו של המבקש ערב המועד בו אמור היה להשתחרר ממעצר הבית. על רקע זה, בית המשפט קבע כי המבקש ישוחרר עם ערבויות שיבטיחו את התייצבותו לחקירתו.

3. בהמשך היום (8.5.2025), הגישה המשיבה ערר על החלטתו של בית משפט השלום לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, ובתום דיון בערר החליט בית המשפט המחוזי (השופט ע' מיכלס) על קבלתו, והורה על הארכת מעצרו של המבקש בחמישה ימים. בתמצית, בית המשפט המחוזי ציין בהחלטתו, לעניין מעצרו של המבקש, בהחלטת קצין החקירות, בחצות הליל שבין ה-7.5.2025 וה-8.5.2025, כי אף שאין חולק על כך שמעצרו של המבקש בתום חקירתו נעשה שלא כדין, בפסיקתו של בית משפט זה

נקבע שעל בית המשפט לאזן בכל מקרה בין עוצמת הפגיעה הנגרמת מעצם המעצר שלא כדין, לבין שיקולים נוספים, לרבות האינטרס הציבורי שבהמשך מעצרו של החשוד. בית המשפט המחוזי הוסיף כי לא ניתן היה לבצע קודם לכן חקירת עדים ומעורבים שבוצעה עובר להגשת הבקשה להארכת מעצר. בית המשפט המחוזי הוסיף וציין כי לאחר שעניין בחומרי החקירה שהוצגו בפניו, התרשמותו הינה כי פעולות החקירה שבוצעו בתקופה האחרונה חיזקו את החשד הסביר נגד המבקש במידה ניכרת, כך שקיימת לגביו עילת מסוכנות מובהקת וכן קיים חשש לשיבוש מהלכי משפט שייגרם כתוצאה משחרורו. בהתאם לכך, בית המשפט המחוזי הורה כי המבקש ייוותר במעצר מאחורי סורג ובריה, וזאת עד ליום 12.5.2025, בשעה 14:00.

על החלטתו של בית המשפט המחוזי, הוגשה הבקשה לערור דנן.

בקשת הרשות לערור והדיון בה

4. ביום 9.5.2025, הגיש המבקש את הבקשה דנן, במסגרתה נטען כי שגה בית משפט המחוזי עת שנעתר לערר המשיבה, והורה על הארכת מעצרו של המבקש. טענתו העיקרית של המבקש הינה כי נוכח הפער המשמעותי שבין החלטתו של בית משפט השלום לבין החלטתו של בית המשפט המחוזי, הן בהקשר לתוצאותיהן השונות הן בהקשר להנמקותיהן השונות, נגרם בנסיבות העניין דנן, למבקש, עיוות דין קשה, המצדיק מתן רשות ערר ב-"גלגול שלישי". בתוך כך, המבקש סומך ידיו על נימוקי החלטתו של בית משפט השלום, אשר קבע כי לא עלה בידי המשיבה להצביע על התפתחות בחקירה המצדיקה את מעצרו של המבקש, במעצר מאחורי סורג ובריה, רגע לפני שחרורו ממעצר הבית. כמו כן, המבקש טוען כי בנסיבות העניין דנן, לא יכולה להישקף משחרורו מסוכנות. בנוסף, המבקש טוען כי בהינתן שהמשיבה אינה טוענת שמיוחסת למבקש כל פעולה שיש בה כדי לפגוע בחקירה, לא ניתן להורות על מעצרו בעילה של חשש לשיבוש מהלכי משפט.

5. לאחר הגשת הבקשה, הוריתי על קיום דיון במעמד הצדדים שנקבע לאותו היום (9.5.2025). בפתח הדיון הבהרתי לצדדים כי הדיון בבקשה נערך מבלי שניתנה רשות לערור, כך שעל המבקש מוטל עדיין הנטל לשכנע כי בקשתו עומדת באמת המידה המצמצמת למתן רשות לערור ב-"גלגול שלישי". בהמשך לכך, שמעתי את טענות באי-כוחו של המבקש אשר שבו, בעיקרו של דבר, על הטענות שנטענו בבקשה. מנגד, באי-כוח המשיבה סמכו ידיהם על נימוקי החלטתו של בית המשפט המחוזי, תוך שצינו כי ערב סיום מעצר הבית של המבקש חלה התפתחות בחקירה אשר יש בה כדי לחזק ולבסס את החשדות כנגד המבקש ובעקבות כך גם את המסוכנות הנשקפת ממנו ואת החשש שיהיה בשחרורו כדי לפגוע בחקירה.

בהמשך הדיון, ובהסכמת באי-כוחו של המבקש, קיימתי דיון במעמד צד אחד במסגרתו הציגו בפניי באי-

כוח המשיבה את חומרי החקירה החסויים אשר הוצגו גם בפני הערכאות קמא, אשר יש בהם, לשיטתם, כדי להצדיק את מעצרו המחודש על המבקש. לאחר מכן, ובהסכמת באי-כוח המשיבה, קיימתי דיון במעמד באי-כוחו של המבקש בלבד (וכן קיבלתי מבאי-כוחו של המבקש מסמך מסוים, לעיניי בלבד), ולאחר מכן אף קיימתי דיון במעמד באי-כוחם של הצדדים בלבד, במסגרתו ביקש המבקש עצמו לומר מספר מילים הקשורות במצבו הרפואי.

6. בתום הדיון, ניתנה על-ידי ההחלטה שלהלן:

"לאחר שמיעת טענות הצדדים, ולאחר שעיינתי, במעמד צד אחד, בחומרים שהיו בפני בית המשפט קמא ושמעתי הסברים לגביהם, וכן קיבלתי מסמך במעמד צד אחד מבא-כוח המבקש ולבקשתו (ובהסכמת המשיבה) שמעתי טיעון קצר במעמד צד אחד, נחה דעתי כי אין בהחלטתו של בית המשפט המחוזי משום עיוות דין המצדיק מתן רשות לערור ב-'גלגול שלישי'.

על כן, הבקשה נדחית.

אוסף ואצין כי להתרשמותי, ככל שתתבקש הארכה נוספת של מעצר המבקש, ראוי שההתמקדות תהיה, בהיעדר נסיבות חדשות, בסוגיית החשש לשיבוש לאור פעולות חקירה עתידיות שיהיה מבוקש לבצען, ולא דווקא בהקשר עילת המסוכנות.

נימוקים מעט מפורטים יותר יינתנו בשלב מאוחר יותר."

כאמור לעיל, עתה אוסף נימוקים מעט יותר מפורטים להחלטתי.

דיון והכרעה

7. כידוע, רשות לערור ב-"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים, או כאשר מתקיימות נסיבות חריגות שבהן אי-מתן רשות לערור עלולה לגרום לעיוות דין חמור (ברע"פ 79016-12-24 ורשויר נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (9.1.2025); ברע"פ 31902-10-24 אנשין נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (12.11.2024) (להלן: עניין אנשין); בש"פ 4578/24 כהן נ' מדינת ישראל - משטרת ישראל מפלג הונאה, פסקה 8 (13.8.2024)).

8. למעשה, אין מחלוקת כי הבקשה דנן אינה מעוררת שאלה משפטית החורגת מעניינם הפרטני של

הצדדים. טענת המבקש הינה שיש מקום להיעתר לבקשתו על בסיס החלופה שעניינה ב-"עיוות דין" (תוך שהמבקש מפנה לפסיקה של בית משפט זה שהשתמשה גם בניסוחים שניתן לפרשם כגמישים יותר בעניין זה).

עמדתי היא, כמובהר להלן, שנסיבות דנן אינן באות בקהלן של אותן נסיבות חריגות המצדיקות מתן רשות לערור ב-"גלגול שלישי", בשל "עיוות דין", וזאת גם אם מאמצים ניסוח אחר למבחן המשפטי ("עוול היורד לשורשו של עניין" או "פגם מהותי שנפל בהחלטתו של בית המשפט המחוזי", "פגיעה שאינה מדתית בזכויות הנאשם", וראו: ברע"פ 82841-12-24 פלדמן נ' מדינת ישראל (13.1.2025)).

9. לגופו של עניין, טענה מרכזית של המבקש מתמקדת בכך שהבקשה להארכת מעצרו הוגשה לאחר ששוחרר למעצר בית וכי הדבר מהווה שיקול כבד משקל שלא להיענות לבקשת המשיבה להארכת מעצרו של המבקש. המבקש מצביע על כך ששיקול זה לא נשקל בהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

אכן, כפי שנטען על ידי באי-כוחו של המבקש, הלכה היא כי לא בנקל יורה בית המשפט על מעצרו של חשוד או נאשם שכבר שוחרר, וייעשה כן במקרים שבהם השתנו הנסיבות באופן משמעותי, במקרים בהם הפר החשוד או הנאשם את תנאי השחרור, או במקרים חריגים המצדיקים זאת (בש"פ 8015/09 קוניוף נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (20.10.2009); עניין אנשין, פסקה 9; בש"פ 2327/08 ליפשיץ נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (23.3.2008)). עם זאת, כלל זה, שנקבע בפסיקתנו, איננו כלל מוחלט, אלא שיקול שיש לאזנו אל מול שיקולים אחרים, לרבות המסוכנות הנשקפת מהחשוד או הנאשם או החשש כי שחרורו עלול לשבש מהלכי משפט (ראו, למשל: בש"פ 7813/20 פלוני נ' מדינת ישראל (12.11.2020); בש"פ 8620/23 גולד נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (13.12.2023)).

10. לפי קביעותיו של בית המשפט המחוזי, אכן אירע שינוי נסיבות מהותי - פעולות חקירה שפירותיהן גרמו לכך שהחשד הסביר כנגד המבקש "התחזק בצורה משמעותית ביותר" (עמוד 6, פסקה אחרונה, להחלטתו של בית המשפט המחוזי).

כמו כן, לפי קביעותיו של בית המשפט המחוזי "...חומרי החקירה שנאספו עד היום מבססים עילת מעצר מובהקת של מסוכנות נגד השניים [הכוונה למבקש ולחשוד נוסף, מר אליעזר פלדשטיין - י' כ'], כאשר לאור תפקידו ומעמדו של משיב 2 [הוא המבקש דנן - י' כ'] בלשכת רוה"מ, המסוכנות הנשקפת ממנו מובהקת ביותר" (שם, בראש עמ' 7).

עוד קבע בית המשפט המחוזי כי נוכח "...פעולות ספציפיות וקריטיות שאמורות להתבצע בעניינו [של המבקש - י' כ'] בימים הקרובים, בהמשך לפעולות שכבר בוצעו", דין הערר שהגישה המשיבה להתקבל (שם, באמצע עמ' 7).

הקביעות דלעיל מהוות בסיס איתן להחלטתו של בית המשפט המחוזי וכן לדחיית כל טענה בדבר עיוות דין שנגרם כביכול למבקש.

11. עיון בהחלטתו של בית משפט השלום, מגלה, מאידך גיסא, אמירה "המתכתבת" עם טענה בדבר עיוות דין שייגרם למבקש אם בקשת המשיבה תתקבל (כפי שאכן קרה בהחלטה בערר, מושא הבקשה שבפניי), בזו הלשון: "התמונה המתקבלת מכל מה שקרה בתיק ועוד דברים נוספים שאליהם ייחשף כל מי שיביט אל חומר הראיות, ילמד את רצף החקירה, צעד אחר צעד, היא שלא ניתן לקבל בקשה שכזו, ואסור לבית משפט שחרד לחירויות האדם לאפשר זאת"(שם, בעמ' 13, שורות 16-28).

עיון בהחלטה כולה מלמד כי האמירה החריפה האמורה נסמכת על השקפתו של בית משפט השלום לגבי אופן ניהול החקירה ("מתקדמת בעצלתיים", עמ' 12, שורה 32), לגבי הטענה בדבר התחזקות החשדות כנגד המבקש ("לא ראיתי היכן התגבר החדש הסביר...", עמ' 11, שורות 27-29), ואף אמירות באשר לשאלה האם החשד המיוחס למבקש, אף אם יתברר כנכון, מהווה עבירה פלילית ("...מתגנבת ההרגשה שהחקירה דוהרת, מבלי שמישהו עוצר בצד ושואל את עצמו איזו עבירה פלילית [ההדגשה במקור - י' כ'] חוקרים כאן").

קביעותיו של בית המשפט המחוזי, באותן סוגיות עצמן, שונות תכלית שינוי, כעולה מאשר כבר צוין לעיל, מקביעותיו של בית משפט השלום.

12. בנסיבות רגילות, לא הייתי נדרש, במסגרת בקשה לערור ב-"גלגול שלישי", למחלוקת העמוקה העולה מהחלטותיהם השונות של בתי המשפט קמא, שכן בנסיבות שכאלו, ככלל, דין בקשה לערור ב-"גלגול שלישי" להידחות (ראו, למשל: בש"פ 4206/24 נחמן זית נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (28.5.2024)).

ברם, הואיל והבקשה שבפניי נסמכת, כאמור, על טענה בדבר עיוות דין, ונוכח אמירתו של בית משפט השלום בהחלטתו, נראה כי אין מנוס מלהתייחס ולו במידה הנדרשת בלבד, לאותה אמירה ולפער בינה לבין החלטתו של בית המשפט המחוזי.

הנני להבהיר על כן כי לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בחומר החסוי שהיה בפני הערכאות קמא, לא מצאתי בסיס לטענה לפיה קביעותיו של בית המשפט המחוזי בדבר התחזקות מהותית של החשד כנגד המבקש, והסקת המסקנות מהן לעניין קיומה של עילה למעצרו של המבקש, יש בהן משום עיוות דין. כך הם פני הדברים גם ביחס להימנעות מאימוצה של דעתו של בית משפט השלום לעניין גיבושה של עבירה פלילית אף בהינתן ביסוס החשדות כנגד המבקש. משכך, גם איני יכול להיות

שותף לאמירתו של בית משפט השלום לעניין קבלת בקשתה של המשיבה למעצרו של המבקש ("...לא ניתן לקבל בקשה שכזו, ואסור לבית משפט שחרד לחירויות האדם לאפשר זאת").

במכוון, איני מוסיף לאמור לעיל, לכאן או לכאן, וזאת עקב הרגישות המובנת של הבעת דעה של בית משפט זה במהלך חקירה, והואיל והחלטתי אינה מחייבת זאת.

13. בהחלטתי מיום 9.5.2025, הוספתי כי: "...להתרשמותי, ככל שתתבקש הארכה נוספת של מעצר המבקש, ראוי שההתמקדות תהיה, בהיעדר נסיבות חדשות, בסוגיית החשש לשיבוש לאור פעולות חקירה עתידיות שיהיה מבוקש לבצען, ולא דווקא בהקשר עילת המסוכנות".

אמירה זו מבטאת את התרשמותי כי בהקשר עילת המסוכנות, הראיות עליהן נסמכת המשיבה וכן השלכות הטענה בדבר התחזקות החשד כנגד המבקש, עניין יותר בטענה שמעשים שיוחסו למבקש בעבר היה בהם פוטנציאל לגרום לנזק לביטחון המדינה, מאשר בטענה בדבר חשש שהמבקש יבצע, בעתיד ואם ישוחרר, מעשה שיש בו פוטנציאל לפגיעה שכזו.

14. על בסיס הנימוקים דלעיל ניתנה החלטתי מיום 9.5.2025.

ניתנה היום, ט"ו אייר
תשפ"ה (13 מאי
2025).

יחיאל כשר
שופט